

Stichting De Rijckere-orgel 1776

p/a Jan van Hoofkwartier 74
4333 EB MIDDELBURG
www.derijckereorgel.nl
info@derijckereorgel.nl

NIEUWSBRIEF #14

18 april 2026

Beste belangstellende,

Op het moment van schrijven hebben we net de provinciale aftrap van het nieuwe Zeeuwse orgelseizoen achter de rug. Met een zeer goed bezochte orgelmiddag met concerten door een keur aan Zeeuwse organisten op de orgels van de Sint-Augustinuskerk en de Nieuwe Kerk, kreeg de nieuwe samenwerking en onderlinge afstemming tussen de organisatoren van orgelconcerten in onze provincie een overtuigende en veelbelovende start. In deze nieuwsbrief blikken we kort terug op deze orgelmiddag en tevens op de inspirerende masterclass met Jean-Luc Ho. Daarnaast zijn onze blikken vooral op de toekomst gericht. Op dit moment leggen Barre Verkerke en Jaap Geluk de laatste hand aan de decoratie van de nieuwe ornamenten. Zij vormen in letterlijke zin de bekroning van de restauratie van het De Rijckere-orgel. De onthulling van deze fraaie kunstwerken vindt plaats tijdens ons tweedaagse De Rijckere-Festival, waarmee we op een passende en vooral feestelijke manier stilstaan bij het feit dat "ons" De Rijckere-orgel in 2026 250 jaar bestaat. We zijn trots op de ambitieuze agenda met wederom een fantastische zomerserie van *Stichting Orgelstad Middelburg* waarin ook ons "bekroonde" De Rijckere-orgel acte de presence zal geven. In september organiseren we in het kader van 400 jaar *Facultad organica* van Francisco Correa de Arauxo in samenwerking met het *Instituto del Órgano Hispano* een masterclass op orgel en klavechord met Andrés Cea Galán. Tenslotte kunnen we u melden dat de eerste CD-opname op het gerestaureerde De Rijckere-orgel inmiddels een feit is. Ensemble *The Alchemie* nam medio maart een album op met de titel '*Fine Knacks - music of resistance in early 17th century England*'. Bij het lezen over al deze zaken wensen we u veel plezier en we hopen u snel weer te ontmoeten bij onze activiteiten. Zet u ze alvast in uw agenda?

Bram de Wolf,
secretaris

In deze nieuwsbrief:

1. Terugblik masterclass Jean-Luc Ho	02
2. Masterclass met Léon Berben	04
3. Louis Couperin en tijdgenoten	05
4. De Rijckere-festival: 26 & 27 juni 2026	09
5. Samenwerking Zeeland: orgelconcerten 2026	11
6. Masterclass met Andrés Cea Galán	13
7. CD-presentatieconcert THE ALCHEMY	15
8. Onze wijnen en cd	17
9. Agenda 2026	19

1. Terugblik masterclass met Jean-Luc Ho: Klaviermuziek aan het Brusselse Hof

Op 7 en 8 november 2025 verzorgde Jean-Luc Ho uit Parijs een masterclass waarbij we voor het eerst met alle studenten rond het De Rijckere-orgel en de andere op de galerij opgestelde toetsinstrumenten konden zitten. Dit maakte de interactie tussen Jean-Luc en de studenten en die tussen de studenten onderling heel intensief en dat was van grote meerwaarde. Hieronder een korte persoonlijke impressie van An Faems (België) aangevuld met wat sfeerbeelden.

Speelplezier. Dat is het eerste dat in me opkomt als ik terugdenk aan de masterclass *'Klaviermuziek aan het Brusselse Hof'* van 7 en 8 november 2025. Het was de tweede keer dat ik deelnam aan een masterclass in Middelburg, en voor het eerst met het De Rijckere-orgel in de hoofdrol. Wat een schitterend instrument, zoveel mogelijkheden, zoveel kleur!

Het orgel kwam helemaal tot zijn recht onder de handen van Jean-Luc Ho, een bijzonder creatieve muzikant en een inspirerende lesgever, zowel op orgel als op klavecimbel. Het was boeiend om onder zijn leiding te experimenteren met verschillende versies van het werk van Froberger dat ik had voorbereid. De partituur kwam echt tot leven tijdens de les. Ook de beide concerten waren hoogtepunten: er werd ontspannen gemusiceerd en op hoog niveau.

De aangename sfeer tijdens de masterclass is in hoge mate te danken aan het sympathieke team: Bram, Gerard en André. De kennis van historische klaviermuziek van André Poortvliet is zonder meer fenomenaal, en een grote meerwaarde tijdens de masterclass. Die is tot in de puntjes voorbereid, met achtergrondinformatie, interessante werken en casestudies.

Ik kom zeker nog eens terug!

An Faems

2. Masterclass met Léon Berben van 23 t/m 25 april 2026

In 2026 is het 400 jaar geleden dat Louis Couperin (ca. 1626-1661) geboren werd. Dit vormt de aanleiding om stil te staan bij zijn indrukwekkende muzikale nalatenschap van ruim 200 composities voor orgel en klavecimbel. Hoewel Louis Couperin minder bekend is dan zijn oom François – *Le Grand*, is zijn muziek heel uniek en innovatief: in zijn korte leven wist hij Italiaanse invloeden samen te brengen met de Franse componeerstijl en zo een heel eigen profiel te ontwikkelen. Tijdens een driedaagse masterclass van 23 t/m 25 april 2026 duiken we in dit boeiende repertoire.

Acht studenten selecteerden muziek van Louis Couperin en tijdgenoten (Henry Dumont, François Roberday, Jean-Henry d'Anglebert en Johann Jakob Froberger). Dit betreft allen componisten met een link naar het Parijs omstreeks 1650-1660. In het volgende hoofdstuk gaan we in op de context van deze periode in de muziekgeschiedenis en hoe componisten elkaar inspireerden.

Tijdens de openbare lessen op het De Rijckere-orgel en klavecimbel zal **Léon Berben** ons door dit repertoire leiden. Verschillende aspecten van uitvoeringspraktijk komen aan de orde: bronnenmateriaal, registraties, versieringen, frasering, articulatie, retorica, etc. Ook als luisteraar is het mogelijk deze lessen mee te maken.

Daarnaast attenderen we u graag op een tweetal gratis toegankelijke lezingen:

Donderdagmiddag geeft André Poortvliet een lezing over *Louis of Charles Couperin?* – een zoektocht naar de Monsieur Couperin (*Mr. Couperin*), een naam die veelvuldig in de manuscripten opduikt.

Vrijdagmiddag gaat Johan Zoutendijk in op het thema *Franse orgelbouw in de tijd van Couperin* – hoe heeft de Franse orgelbouw zich ontwikkeld en wat kunnen we leren van orgeldisposities en registratieaanduidingen?

Tenslotte zijn er iedere avond concerten waarin het repertoire vanuit verschillende invalshoeken wordt belicht. Van harte aanbevolen!

donderdag 23 april 2026

10.30 uur - ontvangst & kennismaking

11.00-12.30 uur - masterclass

12.30-13.30 uur - lunch

13.30-14.00 uur - lecture door André Poortvliet: *Louis of Charles Couperin?*

14.00-17.00 uur - masterclass

20.00 uur - concert door Léon Berben (orgel & klavecimbel): *Le Parnasse François*

vrijdag 24 april 2026

10.30-12.30 uur - masterclass

12.30-13.30 uur - lunch

13.30-14.00 uur - lecture door Johan Zoutendijk: *Franse orgelbouw in de tijd van Couperin*

13.30-17.00 uur - masterclass

20.00 uur - concert door André Poortvliet (klavecimbel): *Paris, 1652: Tombeau de Mr. Blancrocher*

zaterdag 25 april 2026

10.30-12.30 uur - masterclass

12.30-13.30 uur - lunch

13.30-16.00 uur - masterclass

20.00 uur - presentatieconcert (orgel & klavecimbel): *Hommage à Mr. Couperin*

21.30 uur - borrel en uitreiking certificaten

Het is mogelijk de lessen als passieve deelnemer mee te maken. Tickets voor de concerten (10 EUR) zijn te bestellen via onze website www.derijckereorgel.nl. Van harte welkom!

3. Louis Couperin en tijdgenoten

Dit artikel vormt een inleiding op het thema van de komende masterclass over Louis Couperin en tijdgenoten. Om deze muziek op waarde te schatten is enige kennis van de geschiedenis van orgel- en klavecimbelmuziek in Parijs rond 1650-1660 relevant. Parijs was in deze periode een plaats waar binnen een netwerk van componisten onderling grote invloed op elkaar werd uitgeoefend en waardoor een nieuwe stijl voor klaviermuziek ontstond. Louis Couperin speelde een belangrijke rol in deze ontwikkeling.

De Couperins: een familie met een lange geschiedenis

De naam Couperin duikt al op in archieven uit de veertiende eeuw. Niet als muzikanten, maar als landeigenaars in de streek Brie, ten oosten van Parijs. Wat die vroege documenten laten zien, is een familie die gewend was aan structuur: landeigendom, contracten, verplichtingen en administratie. Dat lijkt misschien ver van muziek af te staan, maar het tegendeel is waar. Die ervaring met organisatie en continuïteit binnen de familie blijkt later essentieel. De Couperins waren geen toevallige kunstenaars, maar een familie die generaties lang kennis en vaardigheden doorgaf.

In de zestiende eeuw verschijnt een sleutelfiguur: Mathurin Couperin (de grootvader van Louis). Hij was niet alleen landbouwer, maar ook professioneel muzikant (*maître joueur d'instruments*). Muziek was dus al vóór familieleden zich in Parijs vestigden een serieus beroep binnen de familie Couperin. Louis Couperin groeide dus niet op als een geïsoleerd talent, maar binnen een milieu waarin muziek en sociale verantwoordelijkheid nauw verweven waren.

Afbeelding 1 - 'Le Pais de Brie' - Joan Blaeu, Atlas Maior, Amsterdam, 1665

Louis Couperin: Van Chaumes-en-Brie naar Parijs

Louis Couperin werd rond 1626 geboren in Chaumes-en-Brie als zoon van Charles (I) Couperin, organist en instrumentalist. Zijn jongere broers François (I) en Charles (II) waren ook actief als muzikanten.

Louis zijn vroege leven is slechts fragmentarisch gedocumenteerd, maar notariële bronnen tonen zijn betrokkenheid als klerk bij juridische transacties tussen 1639 en 1646. Deze documenten illustreren dat Couperin

Afbeelding 2 - Saint-Gervais, Parijs, gravure uit 1661

vertrouwd was met administratieve praktijken. Na circa 1646 verdwijnt hij uit de lokale archieven. Zijn aanwezigheid in Parijs is vanaf het begin van de jaren 1650 aannemelijk. Een orgelwerk gedateerd 1651 bevestigt zijn activiteit in de hoofdstad. Kort daarna wordt hij in 1653 benoemd tot organist van Saint-Gervais, een positie die hem in het hart van het Parijse muziekleven plaatst. Een positie die later ook door zijn broer Charles (II) en diens zoon François Couperin zou worden bekleed. Daarnaast was Louis actief aan het hof van Lodewijk XIV als bespeler van de viola da gamba, waar hij onder meer betrokken was bij de uitvoering van balletten van Jean-Baptiste Lully. Hij weigerde om Chambonnières op te volgen als hofklavecijnist. De precieze reden is niet zeker,

maar het wijst mogelijk op zijn onafhankelijke positie binnen het muziekleven. Louis Couperin overleed in september 1661 in Parijs, nog geen 35 jaar oud. Zijn dood kwam vrij plotseling. Kort daarvoor had hij nog zijn testament opgesteld, waarin hij zijn bezittingen –inclusief zijn manuscripten– aan zijn broers naliet.

De Fronde: Parijs in opstand

Het jaar 1652 was een turbulent moment in de geschiedenis van Parijs. De achtergrond van dit alles is *De Fronde*, een reeks opstanden tegen de koninklijke macht. In 1652 bereikte deze crisis een hoogtepunt.

De jonge koning Lodewijk XIV was nog minderjarig, en het land werd bestuurd door zijn moeder Anna van Oostenrijk en haar eerste minister Kardinaal Mazarin. Hun centralistische beleid riep veel weerstand op bij de adel en het parlement van Parijs. Een van de belangrijkste tegenstanders was Lodewijk II van Bourbon-Condé, beter bekend als de prins de Condé. In 1652 leidde hij troepen tegen de koninklijke macht en bracht de strijd zelfs tot in Parijs. De stad verkeerde in chaos: barricades, gevechten en politieke onzekerheid bepaalden het dagelijks leven. Het hof moest tijdelijk vluchten, en Mazarin werd verbannen. Parijs was korte tijd in handen van de opstandelingen. Opmerkelijk genoeg bleef het muzikale leven doorgaan. Froberger verbleef in deze periode in Parijs in aristocratische kringen en gaf privéconcerten voor een select publiek van kenners en musici. Uit een krantenartikel weten we dat hij in september 1652 een concert gaf. Dit contrast is opvallend: terwijl Parijs politiek zeer instabiel was ontstond juist in deze periode een verfijnde en innovatieve muziekcultuur waarin klavecimbel- en orgelmuziek tot grote bloei kwam. Het concert van Léon Berben op donderdagavond geeft een goed beeld van dit veelzijdige en vernieuwende repertoire.

Afbeelding 3 - Anonieme gravure, Parijs, ca 1650

Afbeelding 4 - L. Couperin: Tombeau de Mr. Blancrocher (Parijs, 1652)

De dood van luitist Blancrocher

Charles Fleury, Sieur de Blancrocher, één van de beroemdste luitisten van zijn tijd, kwam in hetzelfde jaar (1652) om het leven na een val van een trap. Volgens overlevering gebeurde dit in aanwezigheid van zijn vriend Froberger. Zijn dood maakte diepe indruk op zijn collega-musici. Froberger, de luitist Dufault en Couperin componeerden allen een tombeau (een muzikaal eerbetoon aan een overledene). Deze drie bijzonder expressieve en dramatische werken vormen het thema voor het concert op vrijdagavond door André Poortvliet.

Parijse netwerken en muzikale interactie

Het Parijse muziekleven rond 1650-1660 werd dus gedomineerd door een netwerk van musici. Een centrale figuur hierin was Jacques Champion de Chambonnières, die een sleutelrol speelde in de ontwikkeling van de Franse klavecimbelstijl en vermoedelijk Couperins introductie in Parijs faciliteerde. Andere belangrijke tijdgenoten waren Jean-Henri d'Anglebert, Henry Dumont, Jacques Hardel, Nicolas Lebègue en François Roberday. Daarnaast waren er internationale invloeden, met name van Johann Jakob Froberger, die in Parijs verbleef in 1650, 1652 en 1660. Zijn componeerstijl had aantoonbare invloed op Couperins werk, zoals zijn *préludes* voor klavecimbel. In het getoonde voorbeeld zien we de openingsmaten van *Toccata I* van Froberger (*Libro Secondo*, Wenen, 1649) en de *Prélude a l'imitation de Mr. Froberger* van Louis Couperin (Parijs, ca. 1652/1654?).

Afbeelding 5 - De invloed van Froberger op Louis Couperin (notatie: Jon Baxendale)

Deze netwerken van musici functioneerden niet uitsluitend via formele posities zoals een baan als organist, maar ook via informele contacten aan het hof of in de Parijse salons. Componisten, uitvoerders en leerlingen ontmoetten elkaar in deze salons, waar muziek werd gespeeld, gedeeld en gekopieerd. Muzikale ideeën circuleerden zo in manuscripten, wat een dynamische ontwikkeling van stijlen mogelijk maakte. De muziek van deze componisten vertoont duidelijke gemeenschappelijke kenmerken, zoals het gebruik van dezelfde thema's (als eerbetoon aan elkaar?), de *style brisé* (gebroken akkoorden), ornamentatie en dansvormen. Louis Couperin onderscheidt zich echter door zijn experimentele *préludes non mesurés*. Deze werken vallen op door hun afwezigheid van maatstrepen, een vrije ritmische interpretatie en de nadruk op harmonische progressies en retoriek. Louis componeerde ook experimentele orgelwerken (*Fantaisies*) waar hij harmonische grenzen verkent. Tegelijkertijd ontwikkelde zich binnen de orgeltraditie een meer gestructureerde stijl, mede dankzij componisten als Lebègue en Nivers, die liturgische vormen systematiseerden.

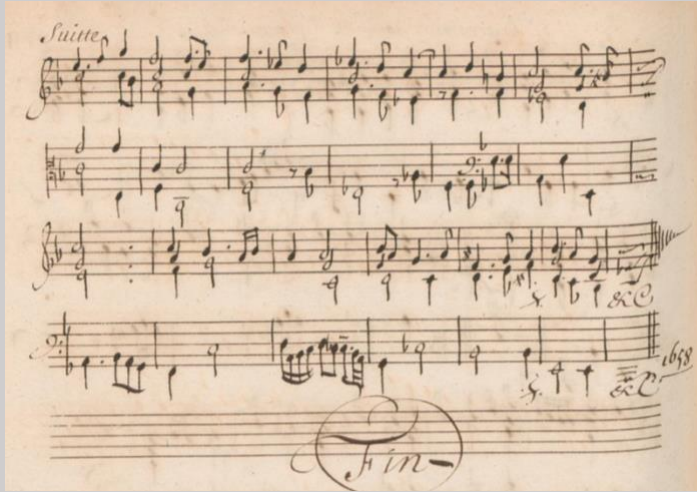
Via een Nederlands bezoek aan Parijs krijgen we een inkijkje in deze muzikale netwerken.

Op 24 september 1655 schreef Christiaan Huygens aan zijn vader Constantijn: 'Er is hier een groot aantal beroemde componisten, die ik toch beslist wil ontmoeten, zoals [Jacques Champion de] Chambonnières, [Michel] Lambert, [Nicholas] Hotman, [Louis] Constantin, [François] Dufaut, [Denis] Gaultier, [Germain] Pinel en [Thomas] Gobert. Dat zijn de namen die ik op mijn lijstje heb staan, en als ik hen niet allemaal kan bezoeken, dan zal ik er wel zoveel mogelijk bezoeken'.

Op 15 oktober 1655 schrijft Christiaan opnieuw: 'Gisteren zijn wij onthaald door de heer [Jacques Champion] de Chambonnières, die we enige dagen eerder hadden opgezocht. Hij kwam ons halen met zijn koets en hij bracht ons eerst naar een bijeenkomst van de *Honnêtes curieux*, die hij heeft opgericht zoals ik u eerder heb geschreven. Vandaar gingen we naar zijn huis, waar hij wondermooi klavecimbel speelde'.

Muzikaal nalatenschap

Een belangrijk verschil met latere muziek: Couperins werken werden niet gedrukt tijdens zijn leven. Ze bleven bewaard in handgeschreven manuscripten. De belangrijkste bron voor zijn klavecimbelmuziek (130 werken) is het Bauyn-manuscript, dat een systematische verzameling bevat van werken van Louis Couperin en zijn tijdgenoten. Daarnaast is muziek overgeleverd in het Parville-manuscript. Wat deze bronnen laten zien, is dat

Afbeelding 6 - Manuscript Bauyn (Parijs, laatste kwart 17e eeuw)

muzikale notatie niet statisch was. Kopiisten maakten fouten, voegden versieringen toe of pasten andere zaken aan. Opvallend is ook de rol van de familie. Na Couperins dood in 1661 werden zijn manuscripten zorgvuldig verdeeld onder zijn broers, met de afspraak dat ze gekopieerd mochten worden.

De 70 orgelwerken van Louis Couperin zijn overgeleverd in het Ms. Oldham (Parijs, ca. 1660). Dit manuscript werd pas in 2003 openbaar gemaakt. Tijdens de masterclass kunnen we deze orgelmuziek verkennen waarbij het De Rijckere-orgel vanwege haar stemming en dispositie een interessant instrument is voor dit spannende en vernieuwende repertoire.

Muziek en “le bon goût”

Een sleutelbegrip in de Franse barokmuziek is *le bon goût* – de goede smaak. Het betekent dat een musicus begrijpt hoe hij muziek moet laten spreken: met nuance, flexibiliteit en gevoel voor stijl. Een goed voorbeeld daarvan zijn de *notes inégales*: noten die op papier gelijk zijn, maar in de praktijk ongelijk worden gespeeld. Hoe precies? Dat hangt af van de context en timing van de uitvoerder. En dat geldt ook voor de ornamentiek. Met andere woorden: de partituur is slechts het begin. De echte muziek ontstaat in de uitvoering. Deze aspecten van *le bon goût* zullen ook centraal staan tijdens de masterclass.

Conclusie

Het muzikale leven in Parijs rond het midden van de zeventiende eeuw vormt een cruciale fase in de ontwikkeling van de Franse klaviermuziek. In deze periode ontstond een verfijnde stijl voor orgel en klavecimbel, gekenmerkt door een subtiel samenspel van improvisatorische vrijheid en retorische expressie. Centraal in deze ontwikkeling staat Louis Couperin, wiens oeuvre niet alleen een artistiek hoogtepunt vormt, maar ook inzicht biedt in de bredere culturele en sociale structuren waarbinnen deze muziek ontstond.

Afbeelding 7 - “Charles Couperin et la seconde fille de Claude Lefebvre” door Claude Lefebvre (1632–1675), Parijs, 1665/1670.

4. De Rijckere-festival: 26 & 27 juni 2026: *Fiori musicali*

Dit jaar vieren we de 250^e verjaardag van het De Rijckere-orgel! Met een De Rijckere-festival in juni 2026 besteden we hier aandacht aan. Twee dagen lang openen we de deuren voor een rijk gevuld programma vol muziek, ambacht en ontmoeting. Onder de titel *Fiori musicali* verkennen we de rijkdom van instrumentale en vocale muziek uit het 17e eeuwse Rome. En tijdens het openingsconcert op vrijdagavond onthullen we de nieuwe bekroningen op de orgelkas.

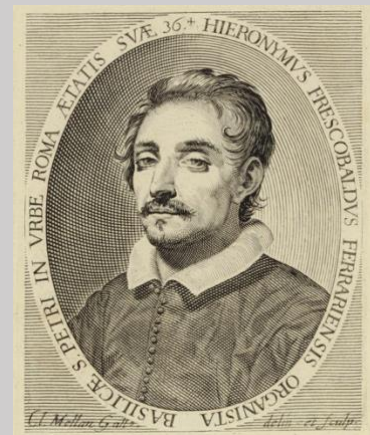
Tijdens dit concert zullen Ensemble Psallentes o.l.v. Hendrik van den Abeele en organist André Poortvliet muziek uit de beroemde collectie *Fiori musicali* (1635) van Girolamo Frescobaldi uitvoeren. Een unieke dialoog tussen de klanken van het De Rijckere-orgel en vocale muziek. Na afloop van het concert heffen we het glas op de toekomst van het 250-jaar oude instrument.

Educatie is een belangrijke pijler voor onze stichting: in boeiende lezingen, presentaties en ontmoetingen met experts uit het veld van de historische instrumentenbouw kunnen bezoekers kennismaken met een eeuwenoud ambacht. In een paneldiscussie gaan we in op 'De toekomst van historische orgelbouw'. Wat zijn dromen van de jongere generatie orgelbouwers en wat zijn de grootste uitdagingen?

Voor de jonge ontdekkers is er *Orgelkids*, waar kinderen zelf een echt werkend orgel bouwen én het De Rijckere-orgel van dichtbij mogen ervaren. Daarnaast krijgt het jeugdige publiek uitleg over de decoraties: hoe zijn de orgelkas en ornamenten beschilderd?

Het slotconcert wordt gegeven door niemand minder dan Bernard Foccroulle. Hij speelt muziek uit het barokke Rome van Frescobaldi en Pasquini en van de door hen beïnvloede organisten Bull, Cornet en Van den Kerckhoven.

Dit eerste De Rijckere-festival wordt mogelijk gemaakt door financiële ondersteuning van Gemeente Middelburg en het Familiefonds Hurgronje.

Programma De Rijckere-festival 2026

Vrijdag 26 juni 2026

20.00 uur – OPENINGSCONCERT

Onthulling van de ornamenten op de orgelkas

Concert door André Poortvliet en vocaal ensemble Psallentes o.l.v. Hendrik Vanden Abeele. Uit Fiori musicali van Girolamo Frescobaldi (1583-1643): *Missa della Madonna*

Feestelijke receptie: proost op het 250-jarige De Rijckere-orgel

Zaterdag 27 juni 2026

11.00 uur – ORGELKIDS!

Zelf een orgel bouwen? Orgelkids is een bewezen concept. Kinderen tot en met 12 jaar kunnen zelf aan de slag om een orgel in elkaar te zetten, uiteraard onder deskundige begeleiding. Aansluitend is er uitleg over het De Rijckere-orgel en kunnen kinderen het orgel zelf uitproberen.

13.00 uur – LECTURE-RECITAL door Kamiel Dockx en ensemble Consort of Voices

De jonge talentvolle bouwer Kamiel Dockx maakte een replicatie van een uniek claviorganum van Lorenz Hauslaib uit ca. 1590. Dit rijkversierde instrument (orgel en klavecimbel ineen!) wordt voor het eerst aan het publiek gepresenteerd tijdens dit lecture-recital. Met klankvoorbeelden door ensemble Consort of Voices (trombone, claviorganum, orgel) dat 16e en vroeg 17e eeuwse muziek zal laten horen. *Pulchra es, amica mea*: muziek van Cabezón, Cavazzoni en Frescobaldi.

14.30 uur – PANELDISCUSSIE met Wim Diepenhorst (Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed), Johan Zoutendijk (directeur Verschuieren Orgelbouw), Kamiel Dockx (Instrumentenbouw Collectief, Gent) en Matthijs van der Moolen (Castello Consort) o.l.v. Rein van der Kluit: *De toekomst van historische orgelbouw: tussen dromen en uitdagingen*.

16.00 uur – EXCURSIE & CONCERT door Bram de Wolf en Gerard Boot

Organisten uit Rome: Frescobaldi, Rossi, Ferrini, Pasquini en Zipoli

20.00 uur – SLOTCONCERT door Bernard Focroulle

Orgelmuziek uit Rome en de Zuidelijke Nederlanden: muziek uit het barokke Rome van Frescobaldi en Pasquini en hun invloed op Bull, Cornet en Van den Kerckhoven.

Praktische informatie

Tickets zijn te reserveren via www.derijckereorgel.nl

Passepartout gehele weekend: EUR 25,-

Alle activiteiten per stuk: EUR 12,-. De paneldiscussie is gratis toegankelijk.

Alle activiteiten zijn gratis toegankelijk tot 18 jaar.

5. Nieuw initiatief: Zeeuwse samenwerking orgelconcertseries 2026

Zaterdag 11 april vond de start plaats van het Zeeuwse orgelconcertseizoen 2026. Dit nieuwe initiatief van de gezamenlijke orgelconcertorganisaties in Zeeland werd feestelijk gepresenteerd in Middelburg met concerten in de Sint Augustinuskerk en Nieuwe kerk. In de Nieuwe kerk werd ook de flyer met de gezamenlijke Zeeuwse concertagenda overhandigd aan Harry van der Maas, gedeputeerde van de Provincie Zeeland. Ook is er een gezamenlijke website www.orgelconcertenzeeland.nl gelanceerd, waarop liefhebbers eenvoudig informatie kunnen vinden over alle Zeeuwse orgelconcerten en over de instrumenten.

De organisaties achter de orgelconcerten in Middelburg, Vlissingen, Goes, Kapelle, Brouwershaven en Hulst gaan deze samenwerking aan om gezamenlijk de rijke orgelcultuur in Zeeland onder de aandacht te brengen en de orgels en orgelconcerten te promoten bij een breed publiek. Zo is in de agenda's rekening gehouden met de dagen waarop de concertseries in de diverse kerken plaatsvinden. Er zijn gedurende de zomermaanden van dinsdag tot en met zaterdag elke dag in Zeeland orgelconcerten te beluisteren. Op dinsdag, donderdag, vrijdag en zaterdag zelfs zowel 's middags als 's avonds.

Een belangrijk nieuw onderdeel van de Zeeuwse samenwerking is de jaarlijkse orgelmiddag, waarmee het orgelseizoen wordt geopend. Tijdens deze middag verzorgen de Zeeuwse organisten gezamenlijk een concertprogramma, wordt het nieuwe seizoenprogramma gepresenteerd en wordt afgesloten met een glas wijn. Deze eerste orgelmiddag vond dus plaats in de Zeeuwse *orgelhoofdstad* Middelburg.

Het programma startte met een concert in de Sint Augustinuskerk, waar André Poortvliet, Bram de Wolf en Gerard Boot zowel het Duyschot/Müller-orgel als het De Rijckere-orgel bespeelden. De kerk was met zo'n 100 bezoekers goed gevuld en het publiek was enthousiast over de uitzonderlijke combinatie van beide zeer belangwekkende historische orgels in deze kerk. Het Duyschot/Müller-orgel klonk in muziek van Byrd, De Soperueta en Muffat, waarna het De Rijckere-orgel schitterde met muziek van Correa de Arauxo, Cornet en Clérambault. De liefhebbers van oude muziek kwamen hier volop aan hun trekken. Dit vormde een mooi contrast met het tweede deel van de middag, waar het zwaartepunt van het programma zich afspeelde in de Romantiek, terwijl het programma in de Sint Augustinuskerk juist muziek uit de renaissance en barok liet horen.

In het tweede deel van het programma bespeelde Jos Vogel het Blank-orgel in de Nieuwe kerk met muziek van Kellner, waarna het hoofdorgel van Van Leeuwen werd bespeeld door achtereenvolgens Mark Christiaanse, Margreeth de Jong, Arno van Wijk en Marien Stouten. Hier klonk muziek van Bach, Gigout, Guilmant, Reger en Hakim. Ook hier waren de vele toehoorders enthousiast en is een rijk kleurenpalet aan orgelmuziek op hoog niveau tentoongespreid.

De acht Zeeuwse organisten in de Nieuwe kerk, na afloop van de concerten (v.l.n.r. Margreeth de Jong, Jos Vogel, André Poortvliet, Marien Stouten, Mark Christiaanse, Gerard Boot, Arno van Wijk en Bram de Wolf)

Het was een geslaagde start van dit nieuwe initiatief en een passende aftrap van het orgelconcertseizoen, waarin ons De Rijckere-orgel ook weer een prominente plaats inneemt. En orgelstad Middelburg heeft de rijke verscheidenheid aan orgels en orgelmuziek overtuigend gepresenteerd, waarbij de luisteraars een bloemlezing voorgeschoteld kregen uit 400 jaar orgelmuziek, overtuigend uitgevoerd op vier zeer verschillende orgels. Als dat niet smaakt naar meer...?

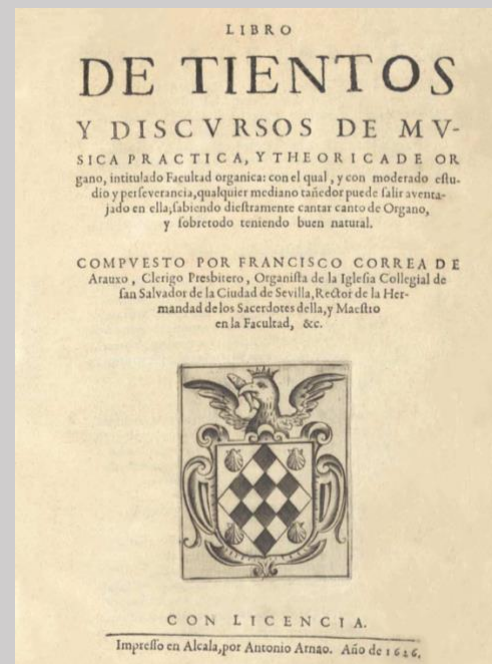
6. Masterclass met Andrés Cea Galán: 400 jaar Facultad organica

Van donderdag 17 tot en met zaterdag 19 september 2026 organiseren we een masterclass op orgel en klavechord over Francisco Correa de Arauxo en zijn publicatie *Facultad organica* (Alcala, 1626). Docent is Andrés Cea Galán.

We organiseren deze driedaagse in samenwerking met *Instituto del Órgano Hispano*.

In 1626 verscheen in Alcalá een van de meest invloedrijke orgelpublicaties uit de Spaanse barok: *Facultad organica* van Francisco Correa de Arauxo. Vier eeuwen later vormt dit meesterwerk het uitgangspunt voor een bijzondere driedaagse masterclass met de Spaanse organist en musicoloog Andrés Cea Galán, een internationaal vermaard kenner van het Iberisch repertoire.

Deelnemers verkennen Correa's rijke muzikale taal – vol virtuositeit, retoriek en expressieve dissonanten – en verdiepen zich in de uitvoeringspraktijk van de 17e-eeuwse Iberische wereld. Aan bod komen onder meer registratie, versieringen, tabulatuur, en de relatie tussen orgel en klavechord.

Andrés Cea Galán is een veelzijdig musicus. Hij speelt behalve orgel ook klavecimbel en klavechord. Hij studeerde in Lille bij Jean Boyer en in Bazel bij Jean Claude Zehnder. Als musicus herkent hij ook de invloeden van onder anderen Willem Retze Talsma, Bernhard Brauchli en Françoise Lengellé. Bij Gerhard Grenzing leerde hij het ambacht van orgelmaker en hij wordt door verschillende culturele instellingen in Spanje erkend als orgeladviseur. Ook als musicoloog laat hij van zich horen. Zijn interesse heeft het Spaanse klavierrepertoire en de geschiedenis, techniek en esthetiek van het orgel in Spanje.

Zijn artikelen en boeken over dit onderwerp worden beschouwd als waardevolle bijdragen aan de kennis van de Spaanse orgelcultuur. Hij deed promotieonderzoek naar Spaanse tabulaturen uit de 16e en 17e eeuw aan de Universiteit Complutense van Madrid.

Dankzij zijn vernieuwende aanpak van de uitvoering, met name van Spaanse klaviermuziek, wordt hij regelmatig uitgenodigd om te spelen en les te geven in heel Europa, Mexico, Zuid-Amerika en Japan. Als solist maakte hij opnames voor de radio en diverse cd's voor de labels Lindoro, Almaviva, Aeolus en Tritó. Hij werkte ook samen met Ensemble Plus Ultra onder leiding van Michael Noone aan de opname van muziek van Tomás Luis de Victoria (Universal).

Hij is voorzitter van het Instituto del Órgano Hispano (www.institutodelorganohispano.es).

Waarom een masterclass over de orgelmuziek van Francisco Correa de Arauxo?

Vijf redenen waarom deze masterclass over *Facultad orgánica* interessant is voor organisten en andere klavierspelers...

1. Een sleutel tot de Iberische orgeltraditie

Facultad orgánica is het theoretische én praktische fundament van de 17e-eeuwse Iberische klaviermuziek. Wie Correa begrijpt, begrijpt de logica achter het Spaanse orgel, het tiento en het medio registro-concept.

2. Muziek die je dwingt om te denken én te luisteren

Zijn tientos zijn geen “comfortmuziek”. Ze stellen vragen over modus, dissonantie, ritme en vorm. Correa verwacht dat de speler keuzes maakt — bewust, beredeneerd en muzikaal. Dat maakt het studeren intens, maar ook enorm verrijkend.

3. Een unieke klankwereld

Correa componeert vanuit het instrument zelf. De muziek ademt het Iberische orgel: gesplitste klavieren, scherpe tongwerken, onverwachte texturen en contrasterende registers. Op het historische De Rijckere-orgel opent zich een kleurenpalet dat je in Nederland nergens anders vindt.

4. Vrijheid binnen strenge regels

Correa combineert een bijna academische contrapuntische strengheid met uitgesproken expressiviteit. Onregelmatige frasering, verrassende accenten en gedurfde dissonanten maken zijn muziek levendig en soms zelfs modern aanvoelend.

5. Verrijkend voor elke klavierspeler

Correa schrijft expliciet over uitvoering, fouten, smaak en verantwoordelijkheid van de speler. Hij behandelt de musicus niet als uitvoerder, maar als mede-denker. Dat maakt het werken met zijn muziek uitzonderlijk leerzaam en verrijkend.

Er is plaats voor maximaal 8 actieve deelnemers. Voertaal masterclass: Engels.

Inschrijven als deelnemer of toehoorder is mogelijk via onze website www.derijckereorgel.nl

7. CD-presentatieconcert THE ALCHEMY: “Fine Knacks - music of resistance in early 17th century England”

In maart 2026 is een CD-opname gemaakt met het De Rijckere-orgel door ensemble THE ALCHEMY. In oktober zal deze CD met Engels repertoire verschijnen. Deze wordt ook in de Sint-Augustinuskerk gepresenteerd op 9 oktober 2026. Initiatiefnemer en organist Michael Bennett geeft een toelichting op dit project, de instrumenten en het zelden gehoorde repertoire van John Bull en Benjamin Cosyn.

Het nieuwe album “*Fine Knacks - music of resistance in early 17th century England*” is het debuutalbum van ensemble **THE ALCHEMY**. Dit trio ontstond uit een samenwerking tussen de twee klavierspelers Maciej Skrzeczkowski en Michael Bennett, gebaseerd op hun gedeelde passie voor uitvoeringspraktijkonderzoek en interpretatie van de componist John Bull. Om het geheel compleet te maken, werd Mikolaj Kotarski al snel toegevoegd als de “bard” die de tenorpartijen in de madrigalen zingt, met gebruik van de oorspronkelijke Engelse uitspraak zoals beschreven door John Hart in 1569 in zijn *Orthography*, en met zijn eigen kenmerkende frasering en energie.

Met de Engelse componist en klaviervirtuoos John Bull als inspiratie en vertrekpunt zijn we dieper ingegaan op de onderliggende boodschap van de muziek: verzet. In die tijd werd contrapuntische muziek namelijk als onwenselijk beschouwd door tirannieke autoriteiten. Dit heeft ook een duidelijke link met onze huidige tijd, waarin kunst, muziek en creatieve expressie actief worden onderdrukt door degenen die zich bewust zijn van de helende kracht van kunst.

Dit project weerspiegelt een volgende fase in het onderzoek naar historisch geïnformeerde uitvoeringspraktijk. De combinatie van klavecimbel en muselaar weerspiegelt de gereconstrueerde klankidealen van het Elizabethaanse Engeland, inclusief de verwijzing naar het instrument in Whitehall Palace “*for two to play*”, dat het concept van “duellerende klavierspelers” beschrijft. De combinatie van twee getokkelde instrumenten voegt een bijzondere energie toe die onmogelijk door één persoon alleen kan worden bereikt, en dit was juist gewenst in de Elizabethaanse periode. Ten slotte weerspiegelt de akoestiek van de Sint-Augustinuskerk het specifieke type akoestiek dat te vinden was in de grote *Music Halls* van die tijd, met name gekenmerkt door brede middenscheppen, die de componisten gekend moeten hebben.

THE ALCHEMY na afloop van de CD opname in de Sint-Augustinuskerk

De orgelsolo's, uitgevoerd op het De Rijkere-orgel, zijn gebaseerd op nieuw onderzoek naar uitvoeringspraktijk en houden verband met de instrumenten van Brebos die Bull kende in El Escorial en Antwerpen. Historische registraties die verbonden zijn met de Brebos-orgels in El Escorial komen aan bod, evenals historische registraties van Wilhelm Van Lare voor het orgel van de Sint-Jacobskerk in Antwerpen. Versieringen worden nauwgezet uitgevoerd zoals beschreven in vroege Engelse bronnen, zoals de "Bevin Source": gemeten trillers vanaf de hoofdtoon en glijbewegingen vanuit een onderliggende terts zijn kenmerkend. In het specifieke geval van de versieringen, met name in de muziek van Benjamin Cosyn, zijn deze exact door de componist uitgeschreven, waardoor er geen ruimte is voor improvisatie. Meerdere werken zijn wereldpremière-opnames, waaronder de canons uit het Weense manuscript van Bull.

Het kernprincipe van **THE ALCHEMY** is de transformatie van energie. De Engelse muziek uit het begin van de 17e eeuw onderscheidt zich door haar improvisatorische karakter, experimenteerdrang en emotionele eigenheid. We kijken ernaar uit om deze bijzondere muziek, waar we zo van houden, met jullie te delen, en hopen dat jullie met ons meegaan om de verhalen en emoties die erin besloten liggen te ervaren!

CD-presentatieconcert

9 oktober 2026, 20.00 uur, Sint-Augustinuskerk, Middelburg

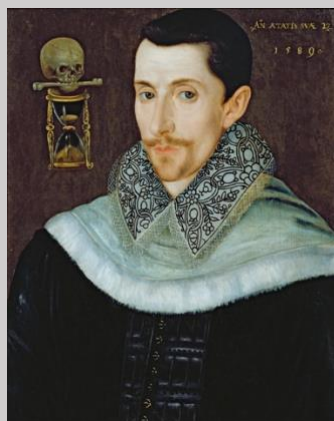
Presentatieconcert CD '**Fine Knacks - music of resistance in early 17th century England**'

Ensemble **THE ALCHEMY**:

Michael Bennett, Maciej Skrzeczkowski & Mikołaj Kotarski

De Rijkere-orgel (1776), klavecimbel, muselaar, zang

Muziek van John Dowland, Benjamin Cosyn, John Bull, Thomas Weelkes

Nota bene

Afgelopen jaren namen Michael Bennett en Maciej Skrzeczkowski beiden een album met muziek van John Bull op.

Deze zijn via onderstaande links te raadplegen:

[Organ works of the early period](#)

[The Real John Bull](#)

8. Onze wijnen en CD

Sinds december 2020 verkopen we onze speciale De Rijckere-wijn. Inmiddels hebben we meer dan 2.000 flessen verkocht. Veel dank voor de belangstelling en uw steun! Deze wijnen blijven verkrijgbaar en we hopen dat u ze ook blijft waarderen.

De Rijckere-wijnen

De De Rijckere-wijnen betreffen een Franse witte wijn (Chardonnay-Viognier) en een Franse rode wijn (Merlot). Beide wijnen komen uit de Languedoc. Heerlijke wijnen om zelf van te genieten of leuk om weg te geven als cadeau of relatiegeschenk. Door deze De Rijckere-wijnen te kopen, helpt u ons het project te realiseren.

2024 Cuvée DE RIJCKERE – CHARDONNAY VIOGNIER

L'AUDE – LANGUEDOC

Perfect huwelijk van sappige fris ronde Chardonnay, met de gedistingeerde Viognier. De kleur is helder goudgeel. In de neus delicate aroma's van tropisch wit fruit, witte bloemen en een toefje hazelnoot. De smaak is mondvollend met tonen van abrikoos, perzik, appel en wat karamel. De afdronk is droog en aanhoudend fris. Heerlijk als aperitief of bij geitenkaas, witvlees- of visgerechten.

2024 Cuvée DE RIJCKERE – MERLOT

L'AUDE – LANGUEDOC

Deze Merlot is gemaakt van 20 jaar oude stokken van de zonnige zuidhellingen uit de buurt van Carcassonne. In de neus treffen we gul fruit van bessen en bramen, de smaak is rijk met tonen van bosfruit en subtiele kruidigheden. De afdronk is lang en aangenaam. Heerlijk bij jong belegen kazen, charcuterie en pastagerechten.

De wijnen zijn te koop per doos van zes flessen en per fles. Per heden hanteren we de volgende prijzen: een doos met zes flessen kost € 65,-, de prijs per fles is € 12,00. Vanaf 12 flessen wordt de wijn gratis thuisbezorgd op Walcheren en de Bevelanden. Uiteraard is de wijn ook te koop en af te halen bij onze activiteiten en desgewenst ook op afspraak bij de Sint Augustinuskerk te Middelburg. Op onze website kunt u via het bestelformulier de wijn eenvoudig bestellen. Tegen een meerprijs is deze wijn nu ook leverbaar in luxe geschenkverpakkingen voor twee flessen.

CD "Fugue & Caprice"

In 2022 is een CD opgenomen op het De Rijckere-orgel dat toen nog in Beek stond. Het programma geeft een goed beeld van de mogelijkheden van het orgel met componisten als Louis Couperin (ca. 1626-1661), François Roberday (1624-1680), Johann Jakob Froberger (1616-1667), Henry Du Mont (1610-1684), Abraham van den Kerckhoven (1618-1701), Jacobus La Fosse (1671-1721) en Claude Balbastre (1724-1799).

Nu het De Rijckere-orgel in Middelburg geplaatst is, is deze CD een belangrijk historisch document geworden. De mogelijkheid de in Beek door Léon op CD vastgelegde klanken te kunnen vergelijken met de wijze waarop het orgel zich nu in de fraaie akoestiek van de Sint-Augustinuskerk manifesteert, levert een boeiende luisterervaring op. We hopen dat u één of meerdere exemplaren wilt afnemen. Bestellen kan eenvoudig via de knop CD op onze website. De vermelde verzendkosten hebben betrekking op de verzending van één exemplaar. Voor verzending van meerdere exemplaren kunt u contact opnemen met het secretariaat. Bezorging bij een bestelling van meerdere exemplaren behoort tot de mogelijkheden.

Speciale actieprijs 2026: prijs per stuk: € 15,-. Bij afname van 3 exemplaren betaalt u slechts € 40,-.

9. Agenda 2026

23 t/m 25 april 2026, Sint Augustinuskerk, Middelburg

MASTERCLASS, LEZINGEN EN CONCERTEN

Louis Couperin en tijdgenoten: muziek van L. Couperin, d'Anglebert, Dumont, Froberger en Roberday
Léon Berben (Keulen), orgel & klavecimbel

23 april 2026, 20.00 uur

Concert door **Léon Berben**, De Rijckere-orgel en klavecimbel

Le Parnasse François: muziek van L. Couperin, Richard, Racquet, D'Anglebert, Roberday

24 april 2026, 20.00 uur

Concert door **André Poortvliet**, klavecimbel

Paris, 1652: Tombeau de Mr. Blancrocher: muziek van L. Couperin, D'Anglebert, Froberger en Hardel

25 april 2026, 20.00 uur

Presentatieconcert door deelnemers masterclass en Léon Berben op orgel en klavecimbel

Hommage à Mr. Couperin: muziek van L. Couperin en tijdgenoten

26 & 27 juni 2026, Sint-Augustinuskerk, Middelburg

DE RIJCKERE FESTIVAL t.g.v. 250 jaar De Rijckere-orgel

Fiori musicali: een feestelijk weekend met muziek uit Rome: Frescobaldi, Pasquini, Zipoli

26 juni 2026, 20.00 uur

Openingsconcert: Onthulling van de nieuwe ornamenten op de orgelkas

André Poortvliet, De Rijckere-orgel & vocaal ensemble **Psallentes** o.l.v. **Hendrik Vanden Abeele**

Missa della Madonna uit *Fiori musicali* van Girolamo Frescobaldi (1583-1643)

27 juni 2026, 13.00 uur

Lecture-recital door instrumentenbouwer **Kamiel Dockx** en ensemble **Consort of Voices**

Pulchra es, amica mea: Bassano, Cabezón, Cavazzoni, Oritz, en Segni

27 juni 2026, 14.30 uur

Paneldiscussie met **Wim Diepenhorst** (Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed, RCE), **Johan Zoutendijk**

(Verschueren Orgelbouw), **Matthijs van der Moolen** (Castello Consort) en **Kamiel Dockx**

(Instrumentenbouw Collectief) o.l.v. **Rein van der Kluit**:

De toekomst van historische orgelbouw: tussen dromen en uitdagingen

27 juni 2026, 16.00 uur

Excursie en concert door **Bram de Wolf** en **Gerard Boot**

Organisten uit Rome: Frescobaldi, Rossi, Ferrini, Pasquini en Zipoli

27 juni 2026, 20.00 uur

Slotconcert door **Bernard Focroulle** (De Rijckere-orgel)

Rome en de Zuidelijke Nederlanden: Frescobaldi, Bull, Cornet

Orgelzomer 2026 (in samenwerking met Orgelstad Middelburg)

21 juli 2026, 20.15 uur

De Oostkerk > Sint-Augustinuskerk, Middelburg

Wandelconcert met **Tymen-Jan Bronda** op beide De Rijckere-orgels

Meer informatie en kaarten: Orgelstad Middelburg

18 augustus 2026, 20.15 uur

Sint-Augustinuskerk, Middelburg

Concert door **Menno van Delft** op het De Rijckere-orgel

Meer informatie en kaarten: Orgelstad Middelburg

1 september 2026, 20.15 uur

Sint-Augustinuskerk, Middelburg

Concert door **Benjamin Steens** op het Duyschot-orgel en het De Rijckere-orgel

Meer informatie en kaarten: Orgelstad Middelburg

17 t/m 19 september 2026, Sint-Augustinuskerk, Middelburg

MASTERCLASS, LEZINGEN EN CONCERTEN:

Francisco Correa de Arauxo

400 jaar Facultad orgánica (1626)

Andrés Cea Galán (Sevilla), orgel & klavechord

18 september 2026, 20.00 uur

Concert door **Andrés Cea Galán**, De Rijckere-orgel

Muziek van Francisco Correa de Arauxo

19 september 2026, 20.00 uur

Presentatieconcert door deelnemers masterclass en **Andrés Cea Galán** op orgel en klavechord

Muziek van Francisco Correa de Arauxo

CD-presentatieconcert, Sint-Augustinuskerk, Middelburg

9 oktober 2026, 20.00 uur

Presentatieconcert CD '*Fine Knacks - music of resistance in early 17th century England*'

Ensemble **THE ALCHEMY**:

Michael Bennett, Maciej Skrzeczkowski & Mikołaj Kotarski

De Rijckere-orgel (1776), klavecimbel, muselaar, zang

Muziek van John Dowland, Benjamin Cosyn, John Bull, Thomas Weelkes